

Handläggare
Johanna Hansson

Datum
2016-02-29

Diarienummer
KTN-2015-0511

Kulturnämnden

Riktlinjer för uthyrning och upplåtelse av Bibliotek Uppsalas lokaler

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna upprättat förslag till Riktlinjer för uthyrning och upplåtelse av Bibliotek Uppsalas lokaler, samt

att riktlinjerna gäller tillsvidare från och med 15 mars 2016.

Sammanfattning

Kulturförvaltningen har på kulturnämndens uppdrag tagit fram en policy för uthyrning och upplåtelse av Bibliotek Uppsalas lokaler. Policyn ska enligt uppdraget tydliggöra vad som gäller i fråga om uthyrning och upplåtelse och vara kommunikativ, inkluderande och [...] gälla lika för alla.

Förvaltningen har ersatt begreppet policy med riktlinjer, eftersom det tydligare anger dokumentets syfte.

Ärendet

Biblioteken ska förhålla sig till bibliotekslagen. Den nu gällande lagen (SFS 2013:801) lyfter tydligt fram uppdraget att verka för det demokratiska samhällets utveckling. Enligt lagtexten ska det göras genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Folkbiblioteken är arenor för samtal, dialog och debatt. Biblioteken finns till för alla, för medborgare såväl som för människor som av olika skäl vistas tillfälligt i kommunen. Det breda uppdraget ställer krav på en fri och öppen tillgång till information och åsikter. Ett centralt uppdrag för biblioteken är att stärka alla människors möjligheter att ta del av information och att bilda sig en åsikt.

Bibliotekets lokaler kan användas för egna arrangemang, för samarrangemang och för extern uthyrning. En extern uthyrning kan avse antingen en öppen eller en sluten sammankomst.

Syftet med riktlinjerna är att de dels ska ge vägledning för chefer och medarbetare på biblioteken och i Kulturförvaltningen i samband med frågor om uthyrning, dels att de ska bidra till att göra kriterierna för uthyrning och samarrangemang transparenta och tydliga både internt och externt.

I framtagandet av riktlinjerna har förvaltningen vägt in det JO-utlåtande som kom i februari 2016 och där Göteborgs stadsbibliotek får kritik för sin hantering av en uthyrning. (Hela ärendet finns att läsa här: <https://www.jo.se/sv/JO-beslut/Soka-JO-beslut/?query=Bibliotek>)

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga: Riktlinjer för uthyrning och upplåtelse av Bibliotek Uppsalas lokaler

Handläggare
Johanna Hansson

Datum
2016-03-07

Diarienummer
KTN-2015-0511

Riktlinjer för uthyrning och upplåtelse av Bibliotek Uppsalas lokaler

Syftet med riktlinjerna är att de dels ska ge vägledning för chefer och medarbetare på biblioteken och i Kulturförvaltningen i samband med frågor om uthyrning, dels att de ska bidra till att göra kriterierna för uthyrning och samarrangemang transparenta och tydliga både internt och externt. Riktlinjerna och hyresnivåerna gäller tillsvidare från och med 15 mars 2016.

Bibliotek Uppsalas uppdrag att bidra till fri åsiktsbildning och att fungera som demokratiska mötesplatser

Folkbiblioteken i Uppsala är arenor för samtal, dialog och debatt. Bibliotek Uppsalas uppdrag är grundat på gällande lagstiftning - i första hand bibliotekslagen (SFS 2013:801) - och på lokala politiska beslut, policys och riktlinjer.

Bibliotekslagens ändamålsparagraf säger att *biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Vidare ska biblioteken främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.*

I Uppsala kommuns policy för hållbar utveckling står att kommunen ska uppmuntra delaktighet genom att skapa mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet. Vidare sägs att *för att också få förtroende för demokratin ska människor mötas med öppenhet för olika åsikter, särskilt i frågor som har stor betydelse för deras liv.*

Policyn betonar att Uppsala kommun ska kännetecknas av att verka för mänskliga rättigheter i all sin verksamhet. I det ligger rätten att själv få bestämma över sitt liv, att människor värderas lika och att all verksamhet kännetecknas av trygghet, jämlikhet, tillgänglighet samt respekt för mångfald.

I kulturnämndens verksamhetsplan för 2016-2018 finns målet att fler levande kulturmötesplatser ska etableras samt att biblioteken år 2018 har utvecklats och blivit mer av *demokratiska mötesplatser.*

Ramar för uppdraget

Biblioteken har i uppdrag att finnas till för alla. Det breda och omfattande uppdraget ställer krav på en fri och öppen tillgång till information och åsikter. Bibliotekets uppgift är inte att censurera eller att förhandsgranska. Däremot ska all verksamhet utgå från alla människors lika och oinskränkta värde.

Yttrandefriheten är grundlagsskyddad, men inte oinskränkt. De legala ramar som gäller för yttrandefriheten gäller också för biblioteken. I fokus för bibliotekens verksamhet står alltid varje människas rätt att skaffa sig kunskap och att bilda sig en åsikt. Biblioteket ska bidra till att det kan ske fritt och allsidigt. En viktig del av bibliotekets uppdrag är att göra urval av medier och av arrangemang som innebär att det samlade utbudet är allsidigt och angeläget för många.

Det centrala i bibliotekets uppdrag är inte primärt att ge plats för alla att yttra sig om allting, men att stärka möjligheterna för alla att ta del av en mångfald av information och att bilda sig en egen uppfattning.

För all form av samarrangemang och uthyrning gäller att den som biblioteket samarbetar med eller hyr ut till ska respektera och acceptera de ramar som gäller för verksamhet i bibliotekets lokaler.

Definitioner av samarrangemang, extern uthyrning, öppna och slutna arrangemang

Med samarrangemang avses verksamhet som sker i samarbete mellan Bibliotek Uppsala och antingen andra kommunala verksamheter eller externa aktörer. Samarbetsparter kan vara representanter för civilsamhället, andra kommunala verksamheter, myndigheter, föreningar och kommersiella aktörer. En stor del av bibliotekens program görs i samarbete med andra. Ett utvecklat samarbete bidrar till att fler aktiviteter kan ske på biblioteken och att bredden i utbudet ökar. Den samlade programverksamheten ska spegla olika sätt att se på litteraturen, samhället och världen. Biblioteket kan säga nej till programidéer och till samverkan.

Vid samarrangemang i bibliotekens lokaler, står biblioteket för de kostnader som är förknippade med själva lokalen inklusive normalt teknikstöd. Kostnader för medverkande, för marknadsföring och övriga omkostnader regleras i en överenskommelse mellan biblioteket och samarbetsparten/-parterna.

Med extern uthyrning avses uthyrning av lokaler och teknik till extern aktör utan att Bibliotek Uppsala är involverade i arrangemangets innehåll. En extern uthyrning kan ske i form av ett öppet arrangemang. Det innebär att allmänheten har tillträde till arrangemanget antingen kostnadsfritt eller genom att betala inträde. En extern uthyrning kan också avse en sluten sammankomst. Det innebär att arrangemanget endast är öppet för en viss grupp människor, till exempel medlemmar i en förening eller deltagare i en konferens.

Vid såväl öppna som slutna arrangemang uppfattar allmänheten i regel att programmet är en del av bibliotekets verksamhet, oavsett om det är fråga om en uthyrning eller inte. Uthyrning kan därför inte ske till arrangemang som uppenbart strider mot bibliotekens övergripande uppdrag.

Riktlinjer för uthyrning

Utöver vad som sägs ovan gäller att:

- Uthyrning kan ske när lokalerna inte behövs för Bibliotek Uppsalas egen verksamhet
- Bibliotek Uppsala bidrar genom en generös inställning till uthyrning, till att underlätta för föreningar och andra externa aktörer att bedriva sin verksamhet.
- Bibliotek Uppsalas varumärke och trovärdighet ska inte ta skada av någon uthyrning, oavsett om det avser ett öppet eller slutet arrangemang.
- Bibliotek Uppsala kan säga nej till uthyrning. Det kan ske antingen utifrån en bedömning av det samlade programutbudets allsidighet och kvalitet eller utifrån en bedömning av säkerhetsrisker. I det senare fallet konsulterar biblioteken alltid kommunens säkerhetssamordnare.
- Bibliotek Uppsala ska alltid säga nej till uthyrning för arrangemang vars innehåll avser att bryta mot svensk lag.

Hyresnivåer

Bibliotek Uppsala tar ut hyra för program och andra aktiviteter som sker på något av våra bibliotek och där Bibliotek Uppsala inte är samarbetspart. Hyran ska minst täcka de faktiska kostnaderna för arrangemanget. Alla tillkommande kostnader i samband med uthyrning så som extra städning, vakter, teknisk utrustning utöver den som finns installerad i den aktuella lokalen eller medverkan av bibliotekets personal, ska betalas av den som hyr.

Hyra av lokal inom Bibliotek Uppsala (exklusive Mallas sal på Stadsbiblioteket) till ideella föreningar och organisationer och till andra kommunala verksamheter:

Hyra av lokal del av dag (max fyra timmar): 500 kronor

Hyra av lokal hel dag (mer än fyra timmar): 1000 kronor

Hyra av Mallas sal på Stadsbiblioteket till ideella föreningar och organisationer och till andra kommunala verksamheter¹:

Hyra del av dag (max fyra timmar): 1500 kronor

Hyra hel dag (mer än fyra timmar): 3000 kronor

För all uthyrning till ideella föreningar och organisationer och till andra kommunala verksamheter, förbehåller sig Bibliotek Uppsala rätten att revidera hyresnivån uppåt i de fall där hyresgästen avser att ta ut någon form av avgift för deltagande i sammankomsten och där intäkten kan antas bli större än de sammanlagda kostnaderna för arrangemanget.

¹ Mallas sal är en ny hörsal på Stadsbiblioteket. Under 2016 hyrs salen ut enligt den här taxan. I början av 2017 kommer både hyresnivåer och rutiner att utvärderas. Kulturförvaltningen återkommer till kulturnämnden med en rapport och eventuella förslag till revideringar.

Hyra av lokal inom Bibliotek Uppsala till kommersiella aktörer:

Hyresnivån bestäms i dialog mellan Bibliotek Uppsala och hyresgästen. I hyressättningen ska vägas in om hyresgästen avser att ta ut avgift för sitt arrangemang eller om arrangemanget på något annat sätt är avsett att bidra till någon form av ekonomisk vinning samt vilken av bibliotekets lokaler som avses.